

09.05.2016

Sj/3

§ 439

V 25.5.2016, Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite työryhmästä nuorten radikalisoinnin ennaltaehkäisemiseksi

HEL 2015-012973 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Veronika Honkasalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Veronika Honkasalo ja 43 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinkiin perustettaisiin esimerkiksi nuorisoasiainkeskuksen johdolla moniammatillinen työryhmä, joka suunnittelee, miten nuorten radikalisoitumiseen tulisi Helsingin tasolla puuttua, ja miten ilmiötä ehkäistäisiin ennalta. Työryhmän tekemä selvitys tulisi tuoda tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Aloitteesta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan, nuorisolautakunnan ja opetuslautakunnan lausunnot. Lisäksi Maahanmuutto- ja kotoutumisasioiden neuvottelukunta on antanut asiasta lausunnon

16.2.2016.Lausunnoista ilmenee, että riski nuorten radikalisoitumisesta on kaupungilla laajasti tunnistettu ilmiö, ja sen ehkäisemiseksi tehdään paljon työtä. Yksi keskeisistä toimijoista on Helsingin poliisilaitoksen vuonna 2013 asettama työryhmä, yhteistyöverkosto, joka kokoaa yhteen aloitteessakin mainitut toimijat. Työryhmässä käsitellään tapoja puuttua väkivaltaiseen ääriajatteluun. Verkosto on vuonna 2016 laajentanut toimintaansa yksityisten riskinuorten tunnistamisesta myös väkivaltaista ekstremismiä synnyttäviin syihin kuten vihapuheeseen ja rasismiin. Kaupunginkanslian turvallisuus- ja valmiusyksikön tehtävänä on ylläpitää kokonaiskuvaa ilmiöstä kaupunkitasolla.

Helsingin nuorten ohjaus- ja palveluverkosto (NOP-verkosto) on valinnut vuoden 2016 yhdeksi painopisteekseen rasisminvastaisuuden. Opetusviraston johtamassa Maahanmuuttajataustaisten nuorten kotoutumis- ja palveluverkostossa on mukana laaja joukko järjestöjä ja hallintokuntia kehittämässä palvelujärjestelmää nuorille. Opetusvirasto ottaa myös moneillaan olevassa opetussuunnitelmatyössä huomioon radikalisoitumiseen liittyvät asiat ja niiden käsittelemisen. Sosiaalitoimen yhteistyökumppanina on Ankkuritiimi, johon kuuluu poliiseja ja Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystalouden ammattilaisia. Ankkurin tavoitteena on estää lasten ja nuorten syrjäytymistä puuttamalla varhaisessa vaiheessa alaikäisten rikolliseen käyttäytymiseen. Syrjäytymisen ehkäisyyn teema nousee esille myös Maahanmuuttajanuorten Helsinki -hankkeessa, joka toteutetaan Me-säätiön tuella. Hankkeen tavoitteena on tasa-arvoistaa maahanmuuttajanuorten asemaa Helsingissä.

Kuten lausunnoissakin todetaan, tehokkaimmat tavat torjua väkivaltaista eksteremismiä ovat osallisuuden ja mielekkyyden kokemukset sekä epäoikeudenmukaisuuden ja syrjinnän kokemusten käsittely. Kaupungilla työskennellään ekstremismin ehkäisemiseksi laaja-alaisesti ja useissa moniammatillisissa verkostoissa toimien. Kaupunginhallitus viittaa lausunnoissa oleviin seikkaperäisiin selvityksiin ja katsoo, että tarvetta uuden työryhmän perustamiselle ei ole.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Veronika Honkasalon ym. valtuustoaloite Kvsto 25.11.2015 asia 29
- 2 Maahanmuutto- ja kotoutumisasioiden neuvottelukunnanLausunto 16.2.2016

09.05.2016

Sj/3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 01.03.2016 § 46

HEL 2015-012973 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

"Sisäasiainministeriö julkaisi vuonna 2012 kansallisen toimenpideohjelman väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisemiseksi. Ohjelman tavoitteena on tunnistaa ja ennaltaehkäistä väkivaltaisia tekoja, joiden motiivina on edistää radikaaleja aatteita, oppeja tai ideologioita. Toimenpideohjelmassa on erityisesti huomioitu nuorten radikalisoitumisen ja väkivaltaiseen ääriliikkeeseen ajautumisen ennaltaehkäisy sekä paikallisten viranomaisten välinen yhteistyö. Ennaltaehkäisy edellyttää radikalisoitumisen varhaisten merkkien tunnistamista sekä puuttumista ilmiön varsinaisiin syihin.

Osana kansallista toimenpideohjelmaa Helsingin poliisilaitos asetti 1.4.2013 pysyvän paikallisten viranomaisten yhteistyöryhmän, jonka tehtävänä on seurata väkivaltaiseen ekstremismiin liittyviä ilmiöitä ja niiden kehitystä Helsingissä sekä valmistella tarvittaessa toimenpiteitä havaittuihin ilmiöihin puuttumiseksi. Yhteistyöryhmä levittää tietoa ja osaamista ilmiöstä myös muille viranomaisille ja sidosryhmille. Työryhmään on nimetty edustajat Helsingin poliisilaitoksen lisäksi muun muassa sosiaali- ja terveystieteiden keskuslaitoksesta, nuorisosiankeskuksesta, opetusvirastosta, Puolustusvoimista ja suojelupoliisista.

Sisäasiainministeriön mukaan väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyn kannalta on tärkeää vähentää erityisesti nuorten syrjäytymistä yhteiskunnasta, yhteiskunnan jakaantumista ja alueellista segregaatiota. Moniammatillinen viranomaistiimi Ankkuri, joka työskentelee Helsingin poliisilaitoksen tiloista käsin, pyrkii estämään lasten ja nuorten syrjäytymistä muun muassa jalkautumalla nuorten pariin ja puuttumalla varhaisessa vaiheessa alaikäisten rikolliseen käyttäytymiseen. Tiimiin kuuluu poliisien lisäksi Helsingin kaupungin palveluksessa olevia sosiaali- ja terveystoimen ammattilaisia. Toiminnan piirissä oleville henkilöille etsitään ja tarjotaan heidän tarpeittensa mukaisia palveluja ja hoi-

09.05.2016

Sj/3

topolkuja. Ankkuritiimin yhteistyötahoja ovat eri viranomaiset ja apua tarjoavat järjestöt. Ankkuritiimi käsittelee vuodessa noin tuhat asiakasta, joista suurin osa on rikoksilla oireilevia nuoria. Lisäksi tiimin asiakaina on läheisväkivallantekijöitä ja ekstremistejä. Ankkuritiimin asiakaina on ollut myös Syyrian ja Irakin taistelualueille lähtöä harkinneita ja sieltä palaavia henkilöitä.

Sosiaali- ja terveysturvasto ennaltaehkäisee nuorten syrjäytymistä monin tavoin osana perustyötään. Nuorille tarjolla olevia palveluja ovat muun muassa nuorten alueelliset sosiaalityön palvelupisteet, opiskeluterveydenhuolto, nuorisoasematoiminta, nuorten työhönohjaus, sähköisen työnhaun Talent Studio sekä moniammatillisella työotteella toimiva Nuorten Ohjaamo Helsinki. Sosiaali- ja terveysturvasto osallistuu yhteistyökumppanina Me-säätiön taloudellisesti tukemaan viisivuotiseen (2016-2020) hankkeeseen, jossa haetaan uudenlaisia ratkaisumalleja maahanmuuttajanuorten aseman parantamiseksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että nuorten radikalisoitumista jo ehkäistään useiden moniammatillisten verkostojen avulla. Tästä syystä sosiaali- ja terveyslautakunta ei näe tarvetta uuden työryhmän perustamiselle.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Nuorten radikalisoitumisen ja väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyllä on merkittäviä sekä nuoriin itseensä että yleisimmin väestöön liittyviä terveys- ja hyvinvointivaikutuksia."

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anne Kuvaja, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43444
anne.kuvaja(a)hel.fi

Maarit Sulavuori, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 58283
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Sari Tuominen, nuorten palvelujen päällikkö, puhelin: 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 18.02.2016 § 22

HEL 2015-012973 T 00 00 03

Lausunto

Nuorisolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Nuorisoasiainkeskuksen strateginen tavoite on lisätä helsinkiläisten nuorten kykyä nähdä maailma toisten silmin. Kun Helsinki muuttuu yhä monikulttuurisemmaksi, sovittelun ja empatian taidot korostuvat. Nuorisolautakunta katsoo, että tehokkaimmat tavat torjua väkivaltaista ekstremismia ovat osallisuuden ja mielekkyyden kokemukset sekä epäoikeudenmukaisuuden ja syrjinnän kokemusten käsittely. Juuri tästä syystä helsinkiläisessä nuorisotyössä on merkittävästi lisätty maksuttoman matalan kynnyksen harrastustoiminnan mahdollisuuksia, vahvistettu tukea ja yhteistyötä maahanmuuttajajärjestöjen kanssa, koulutettu henkilöstöä monimuotoisuudesta sekä kehitetty uusia malleja vanhempien kanssa tehtävään työhön. Yhdessä järjestöjen ja poliisin kanssa on mm. järjestetty iltoja, joissa vanhempien ja nuorten kanssa keskustellaan ääriajattelusta ja neuvotaan miten tulee toimia epäillessä radikalisoitumista.

Väkivaltaisen ekstremismin ja laajemmin väkivallan kohdalla uhrius ja tekijyys eivät ole toisistaan irrallisia asioita. Monen rikoksen taustalla on syvä osattomuuden, kiusaamisen ja ulossulkemisen, jopa väkivallan kokemus. Vaikka se ei oikeuta väkivaltaan turvautumista, tämän yhteyden ymmärtäminen auttaa löytämään tehokkaita tapoja estää väkivaltaa ja puuttua ajoissa. Kaikista ryhmistä ulossuljettu, kielteisen palautteen kierteeseen joutunut nuori on helppo rekrytoinnin kohde väkivaltaisille jengeille kotimaassa tai sota-alueilla. Olennaista on auttaa kielteiseen kääntynyttä identiteettiä kääntymään kohti myönteistä. Tämän vuoksi esimerkiksi oikeiden harrastusporukoiden löytäminen tässä vaiheessa on kriittistä.

Aloite osuu oikeaan siinä, että Helsingissä ei kaupungin toimesta nyt tehdä kohdennettua nuorisotyötä radikalisoituneiden nuorten kanssa. Väkivallan estämiseksi sekä väkivaltaan syyllistyneiden kanssa työskentelemiseksi tehdään kuitenkin kohdennettua työtä useissa nuorisotai sosiaalialan järjestöissä, näistä tunnetuimpina Helsinki Missio ja Aseman Lapset.

Nuorisoasiainkeskus on viime vuosina aloittanut yhteistyön Wienin kaupungin nuorisotoimen kanssa. Wienissä aloitteessa kuvattua toimintaa toteutetaan jalkautuvana työnä, joka keskittyy erityisesti äärioikeistoon. Sellaisenaan mallia ei ole ainakaan vielä kyetty mm. taloudellisista syistä siirtämään Helsinkiin. Nuorisoasiainkeskus on tunnistanut rasistisesti ajattelevien ja toimivien nuorten kanssa työskentelyn yhdeksi kehittämisalueeksi, jota tullaan katsomaan nuorisotoimenjohtajan vetämässä nuorisoasiainkeskuksen maahanmuuttajatyön kehittämissä vuodelle 2016 aikana. Arviointi- ja kehittämistyössä tullaan hyödyntämään olemassa olevia verkostoja muihin ammattikuntiin sekä selvittämään, millä ehdoin järjestöjen roolia kaikille turvallisen ja tasavertaisen yhteiskunnan rakentamisessa voitaisiin entisestään vahvistaa.

09.05.2016

Sj/3

Tässä yhteydessä nuorisoasiainkeskus arvioi myös, tulisiko Helsingin poliisilaitoksen Ankkuri-ryhmässä olla poliisin ja sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten lisäksi myös nuorisotyöntekijä. Ankkuri-ryhmä on nuoriin ensimmäisten rikoksen tekijöihin keskittyvä ammattilaistiimi.

Nuorisolautakunta katsoo, että aloitteessa nostetaan esille merkittävä asia. Nuorisolautakunta katsoo kuitenkin, että aiheen tiimoilta tehdään jo nyt laajamittaista, moniammatillista yhteistyötä ainakin neljän moniammatillisen verkoston avulla. Sen vuoksi nuorisolautakunta ei näe tarvetta uuden työryhmän perustamiselle.

Verkostoista merkittävin aloitteen näkökulmasta on väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyn Helsingin yhteistyöverkosto. Helsingin poliisilaitoksen johdolla yhteistyöverkosto kokoaa aloitteessa mainitut toimijat jo nyt käsittelemään tapoja puuttua väkivaltaiseen ääriajatteluun ja siitä seuraavaan, yhteiskuntakehityksen kannalta vaaralliseen toimintaan. Verkoston kautta ammattilaiset jakavat kokemuksiaan ja tietoaan ääriajattelusta ja -toiminnasta. Verkostossa ovat mukana aloitteessa mainitut toimijat. Verkosto on laajentanut toimialaansa vuonna 2016 yksittäisten riskinuurten tunnistamisesta myös väkivaltaisen ekstremismin syntysyihin eli mm. vihapuheen ja rasismiin käsittelyyn. Aloitteeseen liittyvä valmistelu voidaan hyvin toteuttaa ko. verkoston puitteissa.

Tämän lisäksi nuorisolain edellyttämä moniammatillinen Helsingin nuorten ohjaus- ja palveluverkosto on valinnut 9.2.2016 yhdeksi kolmesta painopisteestään rasisminvastaisuuden, johon liittyen ryhdytään valmistelemaan yhteistä toimintasuunnitelmaa mm. nuorisoasiainkeskuksen, opetusviraston, Helsingin seurakuntayhtymän, Helsingin poliisilaitoksen ja Kaartin jääkäriyrykmentin yhteistyönä. Suunnittelutyötä johtaa nuorisoasiainkeskus. Myös tässä työssä on tunnistettu, että pelkkä yhdenvertaisuuden edistäminen ei riitä vaan tarvitaan tapoja puuttua vihapuheeseen ja yhteiskuntarauhan kannalta vaarallisiin mielialoihin. Yhteinen työskentely tulee käsittelemään mm. henkilökunnan koulutusta vihapuheen käsittelyyn. Alustava suunnitelma käsitellään nuorten ohjaus- ja palveluverkoston kokouksessa 12.4.2016.

Kolmanneksi opetusviraston johtamassa Maahanmuuttajataustaisten nuorten kotoutumis- ja palveluverkostossa on mukana laaja joukko sekä järjestöjä että Helsingin hallintokuntia kehittämässä palvelujärjestelmää nuorille.

Näiden lisäksi aihe nousee esille myös Maahanmuuttajanuorten Helsinki -hankkeessa, jota toteutetaan Me-säätiön tuella. Hankkeen tavoitteena on tasa-arvoistaa maahanmuuttajanuorten asemaa Helsingissä. Hankkeessa tullaan toteuttamaan viiden vuoden mittaisia, uusien työmallien kokeiluja yhteensä 500 000 eurolla vuodessa. Hankkeen tä-

09.05.2016

Sj/3

mänhetkisessä palvelumuotoiluvaiheessa on mukana noin kaksikymmentä suoraan nuorten kanssa työskentelevää ammattilaista kehittämässä ja testaamassa ratkaisuja maahanmuuttajanuorten aseman tasa-arvoistamiseksi. Lisäksi hankkeeseen rekrytoidut nuoret kokemussuunnittelijat kartoittavat syrjinnän kokemuksia ikäisiltään nuorilta. Hankkeen alustaviksi teemoiksi on jo tunnistettu mm. uudet tavat käsitellä epäoikeudenmukaisuuden ja syrjinnän kokemuksia, suomalaisten kaverien puute, vanhempien järjestelmätuntemus sekä alkaneen rikoskierteen katkaisu. Hankkeessa oleva rahoitus voi tarjota mahdollisuuksia myös tähän teemaan.

Esittelijä

nuorisotoimenjohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Tommi Laitio, nuorisotoimenjohtaja, puhelin: 310 89045
tommi.laitio(a)hel.fi

Opetuslautakunta 02.02.2016 § 10

HEL 2015-012973 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsinki on asettanut 1.4.2013 paikallisen viranomaisten työryhmän, joka seuraa sisäministeriön 2012 julkaisemaa kansallista toimenpideohjelmaa väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisemiseksi. Helsingissä väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyä toteutetaan laajassa yhteistyössä eri viranomaisten välillä keskustellen ja sopien parhaista menettelytavoista paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Helsingin yhteistyöryhmää johtaa Helsingin poliisilaitoksen ennalta ehkäisevän toimintalinjan johtaja, ja sen jäsenenä on edustajia mm. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysvirastosta, nuorisoasiainkeskuksesta ja opetusvirastosta sekä valtion edustajia mm. rikosseuraamuslaitokselta, puolustusvoimista ja suojelupoliisista sekä kolmannen sektorin toimijoita. Kansallisen tason väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyn työryhmää johdetaan sisäministeriössä.

Yhteistyöryhmän tehtävänä on seurata väkivaltaiseen ekstremismiin liittyviä ilmiöitä ja niiden kehitystä Helsingissä sekä valmistella tarvittavia toimenpiteitä havaittuihin ilmiöihin puuttumiseksi. Yhteistyöryhmä levittää tietoa ja osaamista ilmiöstä myös muille viranomaisille ja sidosryhmille.

09.05.2016

Sj/3

Opetusvirasto on mukana kehittämässä ICthinking-interventiotapaan perustuvaa menetelmää, joka kohdentuu identiteettityöskentelyyn ja toimii suvaitsevaisuutta ja kriittistä ajattelua edistävänä työkaluna. Sen tavoitteena on ennalta ehkäistä ulkopuolisuuden kokemusta, joka saattaa kehittyä identiteettikriisin myötä. Helsingin opetusvirasto ottaa myös meneillään olevassa opetussuunnitelmatyössä huomioon radikalisoitumisen ehkäisemiseen liittyvät asiat ja niiden käsitteleminen kirjataan opetussuunnitelmiin. Ennaltaehkäisy ja varhainen puuttuminen ovat tuoreen oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämiä asioita ja opetusviraston ohjeistuksissa on otettu huomioon radikalisoitumiseen ja vihapuheisiin liittyvät asiat ja niihin liittyviä toimia tehdään yhteistyössä eri viranomaisten sekä lasten ja nuorten huoltajien kanssa. Opiskeluhoitohenkilöstö toimii kouluissa ja oppilaitoksissa asiantuntijoina ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen puuttumiseen liittyvissä asioissa ja toimii opetushenkilöstön ja nuorten tukena tässä työssä.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Crister Nyberg, ohjauspalveluiden päällikkö, puhelin: 310 86659
crister.nyberg(a)hel.fi
Vesa Nevalainen, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi
Niclas Rönnholm, opetuspäällikkö, puhelin: 310 86219
niclas.ronnholm(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566